

Nechte si ty rozumy! Už i padesátníci se zdají být mladé generaci jen na obtíž



Daniel Pácek

🕒 2. dubna 2023 15:00

Už jste někdy od mladých lidí slyšeli, že si díky předchozím generacím žijí dobře? Že mají všechno, na co si vzpomenou? Já nic takového nezaznamenal. Zato mnozí z nich mají nás starší za dinosaury, kteří by se už neměli do ničeho míchat.

Pokud je vám padesát a víc, možná jste si taky všimli, jakou nálepku dnes často dostávají starší lidé a jak ponižující nádech získalo slovo důchodce. Skoro to vypadá, že by lidé po padesátce měli sklopit hlavy a jen bez ambicí pracovat, aby nebrzdili správný pokrok. A důchodci? Nebylo by lepší, kdyby už na světě vůbec nezacláněli a nepobírali zbytečně vysoké penze, které ze státního rozpočtu ukrájí peníze potřebné na daleko důležitější věci, než jsou jejich životy?

Myslíte, že přeháním? Možná trochu, ale zkuste si přečíst některé internetové diskuse a názory, které se objevují na sociálních sítích.

My, kteří zhruba polovinu života prožili za socialismu, jsme si příkazů, zákazů a rad, jak se má chovat správný socialistický člověk, užili dost, takže jsme teď na to hodně citliví, ba až alergičtí.

”

Dočtete se například, že by bylo dobře, kdyby lidi nad čtyřicet nesměli chodit k volbám, aby jejich výsledky nekazili. No, snad je to nadsázka. Dozvíte se, že důchodci jsou otravná pakáž, která se v supermarketech tlačí s akčními letáky v rukách u zlevněného zboží. Kvůli dědkům a bábám o holích si prý normální, rozuměj mladší, zákazník ani nemůže pořádně nakoupit.

Líčím to moc černě? Ano, asi ano, pořád si myslím, že arogantních hrubců, kterými se sociální sítě jenom hemží, není většina. Ale neúcta či nedostatek pochopení k potřebám starších a starých lidí se šíří celou společností. Dám vám pár příkladů.

Moje pětasedmdesátiletá sousedka, bozděná vdova, se chtěla pořídit výhodný tarif k mobilnímu telefonu. Ale ouha, měla smůlu – jeden z velkých telefonních operátorů ho zákazníkům prodával, jenom když si ho objednal přes internet. Je tudíž povinností, aby i starý člověk vlastnil počítač, internetové připojení a byl natolik počítačově gramotný proto, že si chce volat se známými rovněji?

Zkusili jste si v poslední době zakoupit letenku? Já jsem teprve šedesátník, ale věřte, že se u notebooku pokaždé zapotím. Dokud nesedím v letadle, nejsem si jistý, jestli jsem všechno udělal správně a jestli mě nakonec nečeká na letišti nějaké nepříjemné překvapení. Třeba vysoký doplatek za to, že jsem na internetu něco chybně vyplnil a nedostatečně se odbavil.

magazín+TV

Každý čtvrtek
v MF DNES

Nedávno se mi stalo, že jsem si zašel pro oprávněný příspěvek na pobočku své zdravotní pojišťovny, ovšem mladá dáma za přepážkou mě zpražila: „To tady vyplnit nemůžeme, musíte si to udělat sám elektronicky.“ Než jsem při téhle informaci úplně zbrunátněl, sebejistě dodala: „To přece dneska umí každý!“ Ne, já ne, a nestydím se za to. Mám se tudíž cítit nedostatečně a pokorně mlčet, abych se vyhnul prezíravým pohledům mladých suverénů? Mám se smířit s tím, že je chyba na mojí straně? Protože za mnou čekala fronta dalších klientů a já je nechtěl zdržovat, mávl jsem rukou a odešel. O to větší jsem pak měl

doma vztek.

Zalez do díry!

Před časem jsem psal článek, ve kterém promluvil – podle mě velmi moudře – renomovaný psychiatr, publicista a dlouholetý vysokoškolský pedagog [Radkin Honzák](#). Vyjadřoval – řekněme – tradiční racionální názory. To byste koukali, jak to od některých mladých čtenářů schytl. Jeden z nich, prý sedmadvacetiletý, doporučoval mezinárodně uznávanému psychiatrovi, aby už zalezl do díry, protože je mu přes osmdesát a nikdo na něj není zvědavý. Neznalost a neodbornost vyčetl i zkušené primářce středního věku, která v článku rovněž hovořila. Podle něj byla taky stará na to, aby mohla mít zdravé názory. No jo, ale kde najít fundovaného primáře či primářku pod třicet, to mi mladík ve svém poučném komentáři nesdělil.



Přitom tenhle pisatel určitě nebyl mdlého ducha, jeho mail bez jediné pravopisné chyby byl stylisticky velmi vybroušený, byť od první do poslední řádky mimořádně ironický. V závěru hluboce politoval i mě – napsal mi, že šedesátiletý člověk, tedy já, má velmi smutný život, protože dnešnímu světu opravdu nemůže rozumět.

V tom mu dávám částečně za pravdu. Nedávno jsem se totiž dočetl, že už i v Česku, konkrétně v Praze a Brně, začala vystrkovat drápky mezinárodní skupina mladých klimatických aktivistů, kteří hlavně na Západě v noci vypouštějí pneumatiky vozům SUV. Jsou totiž podle jejich ideologie příliš velké a mají příliš velkou spotřebu paliva.

Jen si to představte. Nebohý řidič ráno přijde k nepoužitelnému autu a na přiloženém aktivistickém letáku dostane radu: „Určitě se bez svého palivožrouta obejdeš. Můžeš jít pěšky, nasednout na kolo nebo jet MHD.“ Na webových stránkách těchto spasitelů lidstva se taky dočtete, že vozy SUV „... existují čistě pro ješitnost svých majitelů, kteří je považují za symbol společenského postavení“.

Mladí bojkotují firemní večírky. Odpor k povinné zábavě zaměstnává i soudy



Nechci se teď pouštět do rozboru, jestli mají tyhle vozy větší či menší spotřebu než nadupaná sportovní auta, ani nechci dlouze připomínat, že SUV tvoří podstatnou část nově prodávaných automobilů. Já tedy SUV nemám, ale vůbec bych se mu nebránil. Kromě jiného proto, že mě ke stárnutí bolí v kříži a nastupování či vystupování z běžného nízkého auta mi přestává být příjemné, zatím co do vyššího se useda daleko lépe. Napadá to někoho z aktivistů? Zeptal se na to někdy svého otce či děda? Nebo jen v mladickém ideologickém zápalu fanaticky vypouští pneumatiky, aby tím zachránili planetu? Rozumíte tomu? Zaslouží si uznání, nebo pořádný pohlavek?

Prosím, vy mladí, nerad'te a nenařizujte nám starým, co máme dělat, jak máme žít a co si máme kupovat. Nasbírali jsme dost vlastních dlouholetých zkušeností. My, kteří zhruba polovinu života prožili za socialismu, jsme si příkazů, zákazů a rad, jak se má chovat správný socialistický člověk, užili dost, takže jsme teď na to hodně citliví, ba až alergičtí. A zdaleka nejde jen o drzé vypouštění pneumatik.

Banda idiotů?

Loni v létě jsem dělal rozhovor s kuchařem a podnikatelem Zdeňkem Pohlreichem, který si – jak má ve zvyku – nebral servítky. Jeho věty stojí za připomenutí: „Mladí si neuvědomují, že blahobyť, kterého si dosyta užívají, byl vystavěn prací jejich rodičů a že jim za to něco dluží. A ne že o nich budou říkat, jaká je to banda idiotů, která jim zničila planetu.“

V Evropě podle něj čím dál víc vyhrává ideologie nad zdravým rozumem: „Mně ekologie není lhostejná. Ale nikdo, komu je dvacet a má hlavu vygumovanou nějakými nepodloženými názory, mi nebude říkat, že jsem hovado, když se nechovám, jak by si on představoval.“

Hodně čtenářů, předpokládám, že především starších, vyjádřilo s jeho drsnými slovy

naprostý souhlas. Pohlreich, ačkoliv není každému ve všem po chuti, jim v tomto případě mluvil z duše, a to i když přidal pesimistickou předpověď: „Celé to spěje k velkému generačnímu konfliktu mladí proti starým.“

Doufám, že tak hrozné to nebude. Ostatně i v minulosti pravidelně docházelo k mezigeneračním třenicím. Jsou snad nyní větší? Mají v sobě potenciál skutečného konfliktu, jak o něm mluví Pohlreich?



Každá starší generace o té nastupující říká: To za nás bylo jiné, my jsme se museli chovat líp a víc se snažit, víc pracovat. Nemáme prý ruce přesné statistiky a sociologická data, ale často se bavím se svými známými, kamarády či příbuznými, jaký život vedou jejich dospělé děti. Tedy podle obecné dospělé děti, které však ve skutečnosti zdaleka nestojí na vlastních nohách.

Dvacetiletí či pětadvacetiletí mládenci a slečny už stihli vystřídat dvě či tři vysoké školy, ale žádná je „nenaplňovala“ natolik, aby na ní vystudovali víc než jeden dva semestry. Takže se, jak o sobě říkají, „hledají“, aby našli to, co je bude „uspokojovat“, v čem se budou „realizovat“. Prozatím se realizují z rodičovského kapesného, což jim ovšem nebrání, aby otcům a matkám zaníceně vyprávěli, jak by měl nový, udržitelný svět vypadat.

Měl jsem příležitost být takovým debatám přítomen. Mládež rodičům sebevědomě líčila, jak na udržitelnou domácnost, jak by si měli pořídit tepelné čerpadlo a solární panely a jakou chybu udělali, že si před lety nepostavili dům z ekologicky vyráběného materiálu. Teorii mají zvládnutou na výbornou.

Ale praxe? Po takovém výkladu klidně sednou do tátova benzinového auta a zajedou si s kamarády třicet kilometrů na hamburger servírovaný v krabici a se spoustou papírového odpadu. Pokud mají období, ve kterém zrovna chodí do školy, každé ráno si koupí kafe do papírového kelímku a během přednášky jim stojí na stole plastová lahev s tou nejpřírodnější vodou. Proč? No protože je to prostě móda, na kterou si zvykli.

Také jste boomer? Jak vnímají mladí svět a proč jste pro ně opálená vykopávka



Kamarádka mi vyprávěla o své dceři, která jí co chvíli vyčítá, že kupuje obyčejné potraviny místo těch vypěstovaných udržitelným způsobem šetrným k planetě. To ovšem dívka, která si druhým rokem rozmýšlí, jakou bude studovat vysokou školu, nebránilo, aby v létě odjela na měsíc do Spojených států. Tam na jakémsi prázdninovém táboře, pochopitelně s přednáškami o správném vztahu k přírodě, coby instruktorka dožírala – jak sama řekla – na rozmazlené americké fracky. Chápu, že je to atraktivnější než se točit kolem českých dětí na Slapech.

Od té doby se občas schází či spíše sletává s dalšími instruktorkami z jiných evropských zemí. Například silvestra společně strávily ve francouzských Alpách. A aby byla už při cestě legrace, daly si sraz u jedné z nich, která žije v polské Poznani, teprve odtud zamířily do Francie. Představte si mapu Evropy – nejdřív došla daleko na sever do Polska a odtud ještě dál na jihozápad do Alp. V tomto případě se ekologickou stopou netrápila. A to se dvě další kamarádky instruktorky z Anglie taky nejprve vydaly letecky do Poznaně, aby pak všechny dohromady cestovaly do Francie. Děvčata si to prostě chtěla spolu užít...

Hurá do Mexika!

Jiná rodina, podobný příběh. Dvaadvacetiletý syn odletěl s přítelkyní na třítydenní ekologickou misi do Mexika zachraňovat mořské želvy. Na letenky jim přispěli rodiče. Původně měli dvakrát přestupovat, ale protože letěli v době, kdy totálně přeplněná letiště nestíhala odbavovat všechny pasažéry, jedno letadlo jim uletělo, takže museli zvolit komplikovanější trasu s dalším přestupem.

Kvůli chudobě ukradla i tampon. Jak mladí podléhají multilevel marketingu



Když se mládenec z bohulibé akce vrátil, ptal jsem se ho, kolik želv zachránil. Oceňuju, že mi nelhal a nic nepřikrášloval. „No, my tam dorazili v době, kdy zrovna nebyla ta správná sezona,“ vysvětloval mi s rozpačitým úsměvem. „Z volné pláže, kde jim hrozilo nebezpečí, jsme na chráněné místo přenesli asi pět želv.“ Viděl, jak jsem se zatvářil, proto rychle dodal: „Ale my tam potom taky trochu sbírali odpadky.“ No panečku, letět deset tisíc kilometrů, přenést pět želv a sebrat pytel odpadků, to je tady náramná ekologie.

Ještě žádná mladá generace v historii neměla takovou spotřebu jako ta dnešní. Oproti těm dřívějším žije v luxusu. Kluci a holky mají od dětství stále nové a lepší mobily, notebooky, tablety, playstationy a bůhvíco dalšího. Zapáleně hovoří o ekologii, ale že zmíněná elektronika vzniká převážně v Číně, kde na nějakou udržitelnost zvyška kašlou, jim jaksi nedochází. Anebo dochází, jenže tyhle žrouty energie přece musí každý mít, to se nedá nic dělat. Stejně jako pořád nové, další a zbytečné oblečení, pokud možno značkové. Kde že se šije? Zase v Číně? Hm, co naplat.

Vyvažují to tím, že si koupí ekologické bambusové zubní kartáčky...

Aby bylo jasno – nic z toho jim nezávidím, ale ať nás, staré, o ekologii nepoučují. Občas máme chuť jim připomenout, že v našich mladých letech jsme si z brigád ušetřili na vzácné tuzexové džíny a nosili je, dokud se na těle nerozpadly. Ale myslíte, že by je to nějak zvlášť dojalo? Pochybuju. Proč by je měly zajímat naše příběhy z pravěku, když jsme je vlastně sami zhýčkali a rozmazlili.



Vozíme své děti do škol, vozíme je na kroužky, vozíme je k jejich sportovním aktivitám. O pár

let později je vozíme na letiště, když se chtějí podívat po světě. My v mládí jeli leda k Máchovu jezeru nebo s rodiči pod stan do Bulharska. Dnešní mladí mohou takřka kamkoliv. Což je rozhodně dobře, ale přece jen – nenapadá vás, že to mají občas až příliš snadné? Dělá jim návštěva Paříže stejnou radost, jakou jsme měli my, když jsme za totality přijeli embéčkem do Drážďan?

Nejsem zahořklý závistivý dědek, přeju mladým lidem dnešní možnosti, o kterých se nám v šedivých časech Husákovy socialistické společnosti ani nesnilo. Jen tvrdím, že i díky téhle minulosti a nabytým zkušenostem máme o životě dostatečný přehled. Proto jsme hákliví, když nám mladí chtějí diktovat, jak máme žít, jak se podle nich prospěšně omezovat, čím smíme a nesmíme jezdit...

Každý, kdo povýšeně vykřikuje, že starší generace ničemu nerozumí, a proto je lepší rozhodovat za ni, by potřeboval dostat facku. Takovou, aby si ji pamatoval až do svého vlastního stáří.

Eldariel - Czech elves
database